

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 2. Zwarte Koo. — 4. De Heks uit de Duinen. — 5. Aan de Molenbeek. — 7. Karel Cogge (De Overstroming aan den IJzer. — 9. De Jonge Vluchteling. — 13. Beter een Lap dan een Scheur. — 14. Harten van Goud. (B. Hans). — 15. Op 't Verdrongen Land van Saafinge. — 16. De Fee van den Kluisberg. — 17. De Zinneloozen te Gheel. — 18. De Hut op de Heide. — 19. Hugo Verriest. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 21. De Landlooper. — 22. En toch Feest. (B. Hans). — 23. Sinterklaas in 't Veerhuis. — 24. Grapjes en Vroolijke Vertellingen. — 25. De Vriezeman. — 26. Verdwaald en Terecht. (B. Hans). — 27. De Jongen van West-Roosebeke. — 28. De Jongens van den Waterkant (B. Hans). — 29. De Kleine Smokkelaar. (A. De Cort). — 30. De Verdrongen Stad. — 31. Het Weesje van Brugge. — 32. Schoone Daden. — 33. Een plezierige Vacantie. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het kindje van de zee. — 36. In de Moeren. — 37. De Vlucht in de Koffer. — 39. De Man uit den Toren. — 40. Spreekwoorden en Verhalen. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 44. 't Grafje in de Duinen. — 46. Broederliefde (de gebroeders van Raemdonck). — 47. Brugge en Omgeving. — 48. Eerlijk duurt het langst. — 49. De Kleine Verspieder. — 51. Een Lastig Geschenk. — 52. Zonder Ouders. (B. Hans). — 53. Een Kerstfeest in Vlaanderen. — 54. Arme Bedelares. (A. De Cort). — 55. De Verloren Zoon. — 56. In 't Bosch van Houthulst. — 57. Nog Gered. (B. Hans). — 58. Uit de Oude Doos. — 59. Dokter Jenner en Jenny. (J. Ten Heuvel). — 60. Moeder Eyer. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 64. De Kinderen van den Zeeloods. (B. Hans). — 65. Bij de Boschkerels. — 66. De Kinderen van den Smkelaar. — 68. De Landverhuizers. — 69. Leeuwte Van Damme. — 70. Van alles wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 72. Een Moedige Kerminjongen. — 73. Trouwe Vriendschap. — 75. Aan de Kust. — 76. Het Bultje. (B. Hans). — 77. De Pastoor van Lapscheure. — 78. Samen uit. — 79. De verrassing van Audenaarde. — 81. Een Pak van 't Hart. — 82. Vaderlandsche Verhalen. — 85. De overwinning op Nova-Zemla. — 86. Hoogmoed komt voor den Val. — 89. Hoe Sinterklaas hielp. — 90. In Grooten Nood (Annie Hans). — 91. Kerstmis aan Zee. — Toch beter thuis. — 104. Denk aan Moeder. — 110. Robinson Crusoe. — 111. Hendrik Conscience. — 116. Een Blijde Sinterklaas avond. — 117. Peter Joannes (B. St-yves). — 121. Hoog Bezoek. — 122. De wonderlike Zwaan. — 123. Uit Bange Dagen. — 125. De Flinkke Baanwachster. — 126. De Kerels van Lampernisse. (Zannekin). — 127. Eliza's Vlucht. — 128. De Gelaarsde Kat. — 129. De Dochter van den Blauwer. — 130. In Vacantie. — 131. Gered uit de Sneeuw. — 132. Tinneke. — 133. De Helden van Stekene. — 134. Onrechtvaardig Gestraft. — 185. De Apostelbrokken van Rupelmonde. — 136. Tijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 138. Alfréds Vacantie. — 139. Matha's Avonturen. — 140. St-Niklaas te Mechelen. — 141. Kerstavond van Bertje. — 142. Op 't Oud Kasteel. — 143. De Reis in de Wildernis. — 144. Bij de Kabouteren. — 145. De Spionnen op den Toren. — 146. De Jongen van Gaver. — 147. Een Jaar van Huis. — 148. De Schat in de Duinen. — 149. Oud Moederke. (C. Maerten). — 150. De Smokkelaars van de Zee. (J. Godde is). — 151. De Brand. — 152. De Schat in de Mijn (B. Hans). — 153. Het Graf in 't Bosch. — 154. Het Berouw van den Strooper. — 155. 't Kasteel Hoogdonck. — 156. Van de Hut naar het Palis. — 157. De Heldhaftige Mijnwerker. — 158. Brave Harten (tooncelstukje). — 159. Karel de Goede. — 160. Na veel avonturen. — 161. Gered door een aap. — 162. Jan Breydel. — De slag der Guld'n sporen. — 164. Van den doodgered. — 165. Het Bacheljongetje (J. Melaerte). — 166. De Toovenaar. — 167. Van drie roovers. — 168. Een jonge held. — 169. Jacob Van Artvelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Geneveva van Prabant. — 172. Een avontuurlijke reis. — 173. De strijd met den wolf. — 174. Een vreemde avond. — 175. De vluchtslaaf. — 176. In de Vliegmaschine. —

Richt u voor Kinderbibliotheek tot A. Hans-Van der Meulen, Contich

Rosa van Dennenburg

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Prijs: 60 centiem.

Rosa van Dennenburg

(Goeverneur naverteld).

I.

Eeuwen geleden woonde op een kasteel in Zwaben, de brave en rechtschapen edelman Adelbert. Zijn slot heette Dennenburg, omdat men door de vensters tot ver in het ronde, op de helling van de bergen, uitgestrekte dennenbossen zag.

Nu was er rouw op den Dennenburg. De goede kasteelvrouw werd begraven. Ze was na een langdurige ziekte, nog al te jong gestorven, en liet met haar man een zestienjarige dochter, Rosa,

Van alle hoeven en hutten waren de bewoners gekomen, om de kasteelvrouwe de laatste eer te bewijzen. De kerk was te klein om de treurenden te bevatten.

Na de begrafenis dankte heer Adelberg, die Rosa aan de hand hield, de eenvoudige landleiden.

Plots verscheen om den hoek van de heirbaan een bende ruiters. Hij, die vooraan reed, begon eensklaps luid te lachen.

Allen keken op.

— Ridder Koenraad van Fichtenburg, zei men huiverend.

— Ha, Adelbert staat weer bij zijn vrienden, de boeren en dorpers, spotte de ruiter, op wiens ruw gezicht een leelijke grijns lag. Is de begrafenis al afgelopen? Dat spijt me. Ik had er willen bij zijn. 't Zou me als een feest geweest zijn! Ik ben blijde, wanneer er op den Dennenburg geweend wordt.

— En gij noemt u een ridder! zei Adelbert. Ik wil op den begrafenisdag van mijn goede vrouw geen bloed vergieten; anders strafte ik u voor die taal.

— O, we ontmoeten elkaar nog wel eens! Ge weet, dat ik u haat! schreeuwde Koenraad van Fichtenburg. Hoe meer ongeluk gij hebt, hoe vroolijker ik ben.

— Heer, wil ik hem met mijn knuppel den kop inslaan? vroeg een man in boerenkleeding aan Adelbert.

— Neen, Burkhard... geen strijd vandaag,

vermaande Adelbert. De goddelooze woesteling vertrekt al.

En inderdaad reed Koenraad met zijn ruiters voort.

Toen Adelbert met Rosa in de groote kasteelzaal zat, vroeg de dochter:

— Vader, waarom deed die ridder zoo leelijk tegen u?

— Och, kind, hij heeft een slecht karakter. Toen wij jonger waren, verbleven we beiden aan het hof van den hertog van Zwaben, en in prijskampen van vlugheid won ik het altijd van hem. Dat kon Koenraad van Fichtenburg niet verdragen. Eens heb ik hem verhinderd een ouden, braven dienaar van den hertog te mishandelen. Koenraad was daarom woedend. De hertog vernam 't gebeurde en joeg hem van 't hof. Toen haatte Koenraad mij. Hij had bovendien met uw moeder willen trouwen. Zij, zoo edel, zoo zacht, wilde van den ruwen man niets weten. En zij koos mij. Koenraad haatte me nog meer. Eenige jaren geleden gebeurde er weer iets tusschen ons. 't Was om Burkhard, die zoo even bij ons was.

» Burkhard had mij trouw gediend en daarom van mij een kleine hoeve in eigendom gekregen, juist aan de grens tusschen mijn gebied en de bosschen van Koenraad gelegen. Uit die bosschen nu kwamen veel herten en ander wild naar Burkhard's akkers overloopen en vernielden zijn

vruchten. Burkhard kloeg hierover bij mij. Ik gaf hem den raad al dat wild te schieten en aan mij uit te leveren, op grond hiervan, dat al het wild op mijn grondgebied geveld, rechtens, mij toebehoorde. Burkhard liet zich dit niet tweemaal zeggen. Al wat over de grens kwam werd door hem gedood. Toen Koenraad daarvan hoorde was hij zoo kwaad, hij zwoer den ellendigen strooper, zooals hij den goeden Burkhard noemde, duchtig te zullen straffen. Op een avond, toen Burkhard juist op het punt was met zijn vrouw Geertruid en zijn dochttertje Agnes onder den boom vóór zijn huisje het avondmaal te gebruiken, verscheen Koenraad.

Op zijn bevel bonden de knechten den eerlijken Burkhard, laadden hem op een kar, en reden met hem weg. De arme Geertruid kwam dadelijk naar mij toe; weenende vertelde zij mij het gebeurde en smeekte mij om hulp. Ik beloofde haar man te bevrijden, al moest ik Koenraads geheele roofnest ook vernielen. Ik liet de arme vrouw zoolang op het kasteel blijven.

Terstond werden nu de paarden gezadeld en voort ging het, met allen spoed den roover achterna in de hoop Burkhard te bevrijden, eer de deugniet zijn burcht nog bereikt zou hebben.

Koenraad en zijn mannen hadden in een herberg zitten drinken. Zingend en brullend reden ze toen achter den wagen. Wij vielen hun op het

lijf. De dronken kerels vochten slecht. Wij joegen ze op de vlucht, en verlost den Burkhard, die dan op 't kasteel woonde. Maar Burkhard wilde boeren en ik gaf hem een ander hoefje, verder van Koenraads kasteel. Daar woont hij nu nog. Hij maakt, zooals ge weet, ook houtskool voor de boeren in 't ronde. Koenraad is een heelen tijd weg geweest. Maar hij is nu terug, naar ik merk. En we moeten voor den geweldenaar op onze hoede zijn.

Zoo vertelde heer Adelbert.

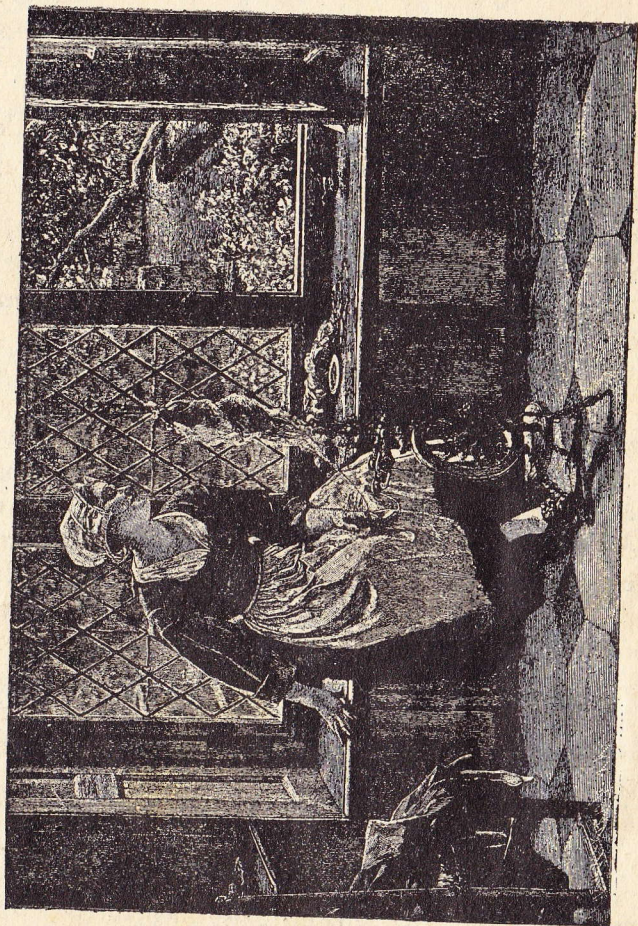
't Was treurig op het kasteel, dat nu zoo leeg scheen. Vader en dochter troostten elkaar.

Na eenige weken kreeg de hertog van Zwaben oorlog met een naburig vorst, die een stuk land wilde nemen. En heer Adelbert ging met zijn volk den hertog helpen. Rosa bleef bij bedienden achter. Het leven was nog triestiger voor haar. Sombor zat ze uren vóór het raam.

Na een paar dagen kwam haar vader terug. Heer Adelbert was aan den arm gewond en moest rust nemen. Hij had zijn volk in het leger gelaten. Rosa verpleegde hem liefderijk. En veel spraken ze samen over moeder.

Op een avond zaten ze weer in de zaal.

Plots hoorden ze lawaai. Er werd geroepen en getierd. Adelbert sprong op. Maar de deur werd open geworpen. En daar stond ridder Koenraad van Fichtenburg.

Somber zat ze vóór het raam (blz. 5).

— Adelbert van Dennenburg, eindelijk kan ik u eens al het onrecht betaald zetten, dat gij mij aangedaan hebt, riep hij uit. Grijpt en bindt hem, gebod hij aan zijn knechten. In den diepsten kelder van den Fichtenburg zal hij boeten voor den smaad dien ik van hem moest verduren. Zijn burcht en al wat hij bezit is nu in mijn handen. Zijne wapens en kostbaarheden zal ik voor mij behouden en het overige moogt gijlieden plunderen naar hartelust. Gauw aan het werk, over een uur moet alles afgeloopen zijn!

Met gevouwen handen wierp Rosa zich aan de voeten van den wreeden man, en smeekte om genade voor haar vader. Maar de onmeedoogende ridder stootte haar van zich af en verliet het vertrek. Adelbert werd nu geboeid.

En hoe was het nu Koenraad zoo gemakkelijk gelukt zich van den burg te verzekeren? Hij wist, dat Adelbert gewond was, en zijn volk in het leger achter gelaten had. En nu leek het hem de meest geschikte tijd, om zijn lang gekoesterden haat te koelen, door zich van zijn vijand meester te maken. Een lafhartige, luie knecht, die door Adelbert alleen uit medelijden gehouden werd, was door Koenraad omgekocht om, een oud poortje, dat toegang verleende tot een onderaardsche gang naar het kasteel, open te zetten. Toen de weinige mannen, die den burcht bewaakten, den binnendringenden vijand be-

speurden, was het reeds te laat. Zij werden spoedig overweldigd. En toen Adelbert het lawaai hoorde, stond de valsche Koenraad reeds vóór de zaal.

Adelbert lag nu gebonden op den vloer.. Koenraad zat in een andere kamer te drinken. Zijn volk plunderde het kasteel.

Rosa knielde bij haar vader neer. De soldaten van den ridder, kwamen telkens kijken. Het meisje kon de koorden niet door snijden.

— Rosa, wij kunnen misschien maar eenige oogenblikken meer spreken, zei Adelbert. Ga straks heen...

— Weg van u, vader! O, ik ga mee met u. En als gij gevangen zit, blijf ik toch bij u! kermde de dochter.

— Dat zal Koenraad niet toelaten! Hij zou in staat zijn u te vermoorden. Vlucht naar Burkhard bij het bosch. Hij zal goed voor u zorgen. Blijf braaf. Een goed geweten is een zacht hoofdkussen. Bekommer u niet over mij; ik geef mij over in Gods hand. Hij zal alles ten beste schikken. Bid voor mij. God zal uw gebed verhooren en mij beschermen; Hij zal mij uit de gevangenis bevrijden en ons hereenigen, naar Zijn goedgevinden. Mocht het echter de laatste keer zijn dat wij elkander zien, lieve Rosa, en is het mijn lot, levenslang in een kerker te smachten en er te sterven, laat mij dan ééne troostrijke gedachte meenemen.

Dan denk ik: « Mijn Rosa vergeet de vermaningen van haar ouders niet; zij volgt het voorbeeld van haar brave moeder; ik laat een goede dochter na op aarde. En eens komen wij in den Hemel samen.. Gelukkig hebben de roovers de gouden keten, waarmede mij eenmaal mijn keizer tooide, niet opgemerkt. Neem die mee, als een eervolle herinnering aan mij. Na mijn dood kan dit sieraad voor u nog van veel nut zijn. Misschien kan het nog dienst doen als bewijsmiddel, dat gij van het geslacht der Dennenburgers zijt. En nu, mijn lief kind, kniel neder, dat ik u mijn zegen geef.

Rosa knielde weenend neder, vouwde de handen samen en boog eerbiedig het hoofd.

De vader hief zijn geboeide handen op, zoover hij kon en zegende zijn lieve dochter.

Koenraad gevolgd door een aantal gewapende lieden, trad binnen en gaf met barsche stem bevel tot den aftocht. Rosa klemde zich vast aan haar vader en moest, op bevel van den ridder, met geweld van hem losgerukt worden. Adelbert werd naar beneden naar het slotplein gevoerd, dat met pektoortsen helder verlicht was. Hier moest hij het aanzien, hoe ieder ruiters een van zijne paarden aan den toom meevoerde. Zijn trekpaarden waren vóór twee wagens gespannen, die hoog opgeladen waren met zijn eigendom. Hij zelf werd op een oude kar gezet, waarop hij, daar zijn wonde hem zeer gevoelig maakte, van de koude zat te

rillen. Eindelijk kwam Koenraad zelf het plein op, sprong in den zadel en gaf het teeken tot vertrekken. De ruiters omringden den wagen, en onder het woest gejuich der gevoellooze roovers rolde de stoet over de ophaalbrug. De bedienden waren gedood of weggejaagd.

Rosa liep weenend de wagens na.

De ruiters zetten hun paarden aan en in vliegende galop ging het nu voort. De arme Rosa kon niet verder volgen en uitgeput zonk zij neder. Het lawaai der kerels, die haar vader wegvoerden, werd al minder en minder en stierf eindelijk in de verte weg, zoodat ten laatste de stilte haar omgaf, slechts door het kletteren van den regen afgebroken.

Rosa viel bewusteloos op den grond neer. Het was al morgen toen ze tot zich zelve kwam. Ze wilde nu naar Burkhard gaan. Na lang zoeken, zag ze den man die reeds aan 't werk was. Verwonderd begroette hij Rosa, die van vermoeidheid neer zonk. Burkhard zette zich naast haar en vroeg, wat er toch scheelde. Verschrikt hoorde Burkhard wat er gebeurd was. Hij nam Rosa mee. En zijn vrouw zag, hoe ellendig Rosa was. Ze gaf haar droog goed en hielp ze te bed.

Rosa kreeg koorts. Moeder Geertrui en Agnes haar dochter, verpleegden haar liefderijk.

Burkhard ging naar andere kasteelen om hulp te vragen voor heer Adelbert. Maar alle edelen

waren met hun volk weg in den strijd. En zoo werd Adelbert aan zijn lot overgelaten.

Men hoorde dan, dat de hertog van Zwaben verslagen en gevlucht was.

Er heerschte wanorde in 't land en roofridders als Koenraad van Fichtenburg konden nog meer hun booze streken voort zetten. Och ja, zoo ging het dikwijls in de middeleeuwen.

II.

Rosa was beter en verbleef reeds twee weken in de hut van Burkhard. Deze had gezegd:

— Het beste zal zijn, dat gij u behelpt in onze nederige woning. Wij zullen ons best doen om het u zoo aangenaam mogelijk te maken en eenigszins de goedheid te vergelden, die uwe lieve ouders altijd ons bewezen hebben. Ik zal trachten een vader voor u te zijn.

Ontroerd dankte Rosa den goeden man om zijn hartelijke woorden. In haar verlaten toestand deden die haar zoo goed.

Het was aandoenlijk te zien hoe de goede menschen nu zorgden dat Rosa het goed had.

Rosa bracht vele uren in den tuin door, waar zij de bloemen verzorgde. Was zij niet zoo bezorgd geweest over haar vader, ze zou nergens gelukkiger hebben kunnen zijn dan hier. Haar grootste genoegen bleef echter, met de kolenbran-

dersfamilie plannen te maken, om het lot van haar vader te verzachten of wel hem te bevrijden.

Eens op een Zondag zat het geheele gezin aan het middagmaal. Er werd, als toespijs, een schotel goudgele paddenstoelen opgezet. Rosa hield daar bijzonder veel van en Burkhard vertelde haar dat hij voorheen dikwijls zulke paddenstoelen op den Dennenburg gebracht had. Bij Koenraad's kasteel behoorde ook een kolenbranderij, waar veel paddenstoelen groeiden. En de kolenbrander daàr liet die altijd door zijn kinderen naar het kasteel van den ridder brengen. Een der dochters van dien kolenbrander was daardoor bekend geworden op 't kasteel en zelfs in dienst gekomen van de vrouw van den portier. Maar deze, een echte feeks, had een paar dagen geleden het kolenbrandersmeisje weggejaagd. En nu had haar vader gezworen, dat hij nooit meer paddenstoelen naar het kasteel van Koenraad zou sturen.

Rosa had oplettend naar dit verhaal geluisterd. Eensklaps riep zij heel verblijd uit:

— Nu weet ik wat. Ik verkleed mij als kolenbrandersmeisje en breng van die fijne paddenstoelen naar Koenraad's kasteel. Ik zal mijn best doen om met de portiersvrouw goede vrienden te worden en bij haar in dienst te komen. Op die wijze zal ik mijn vader zien. Dan kan ik hem in zijn eenzaamheid troosten en hem misschien veel

goed doen. God zal mij Zijn zegen schenken, dat mijn plan gelukke.

Rosa wilde zelfs reeds den volgenden morgen op weg gaan, uit vrees, dat een ander meisje haar voor mocht zijn en den dienst bij de portiersvrouw verkrijgen.

— In Gods naam, waag het dan maar, gaf Burkhard toe. Ik zal van avond nog de mooiste paddenstoelen gaan zoeken, die in ons bosch te vinden zijn. Agnes moet u haar beste pakje leenen en u morgen tot aan het einde van het bosch brengen, bij de drie kruisen. Van daar ziet gij den Fichtenburcht liggen en kunt dus niet van den weg afdwalen. Agnes moet dan daar op u blijven wachten, tot ge van den burcht terugkomt.

Zoodra de dag aanbrak was Rosa reisvaardig. Ze leek een lief kolenbrandersmeisje. Voorzichtigheidshalve moest zij den fijnen blos harer wangen en hare blanke handen met een middel bestrijken, om ze bruin te maken als bij de kinderen der landlieden, die veel in de zon loopen. Na een hartelijk afscheid van Burkhard en zijn vrouw, ging Rosa, het mandje met paddenstoelen aan den arm dragende, in gezelschap van Agnes naar Fichtenburg, het kasteel van den boozen Koenraad.

De twee meisjes bereikten het einde van het bosch, van waar men de torens van den Fichtenburg kon zien. Hier bleef Agnes. Rosa ging

met een angstig kloppend hart verder. Toen zij door de hooge kasteelpoort kwam, zag Rosa een prachtigen jachtstoet met ridder Koenraad aan 't hoofd, die juist gereed stond het kasteel te verlaten. Angstig ging Rosa op zijde. Haar knieën beefden zoo erg, dat zij op een steenen bank in de nabijheid moest gaan zitten.

Daar kwamen een paar kinderen aan en keken naar het onbekende meisje. Rosa sprak hen vriendelijk aan, zoodat de kleinen vertrouwelijk bij haar kwamen. Een er van, de kleine Bertha, kreeg dadelijk grooten zin in de korenbloemen die Rosa op haar hoed had gestoken. Rosa nam er de bloemen af en gaf ze aan het kind, en ook een paar appelen, die de vrouw van Burkhard haar, als versnapering, op weg had meegegeven.

De portier keek juist door zijn raampje om te zien wie er uit- en inging. Hij zag dat zijn kinderen vertrouwelijk met een vreemd meisje stonden te praten. Hij kwam naar buiten en vroeg haar wat zij begeerde. Toen zij hem de paddenstoelen liet zien en zeide, dat zij die op het kasteel te koop wilde aanbieden, verzocht hij haar in zijn kamer te blijven wachten.

— Ik zal de paddenstoelen zelf naar de keuken brengen, voegde hij er vriendelijk bij. En ik zal zorgen dat ze u goed betaald worden. Zij hebben er sedert lang zulke mooie niet meer gezien, en zullen u dus gaarne een goeden prijs betalen.

Pas had hij met het mandje de kamer verlaten of zijn vrouw kwam met het middageten binnen. Zoodra zij Rosa zag, werd zij vreeselijk driftig.

— Wat moet gij hier, onbeschaamde meid? snauwde zij haar toe. Wat hebt ge hier te doen? Wie zijt gij? Maak dat ge terstond de plaat poetst of ik gooi u den schotel naar uw hoofd en hits den hond op u aan.

De kinderen spraken Rosa voor en toonden de vruchten, die zij hun had gegeven. Gelukkig kwam de portier nu ook juist met het leeg mandje, en bracht de woedende vrouw tot bedaren.

— Ik heb het meisje zelf hier gebracht, zei hij. Ik had al een stille hoop, dat zij misschien bij ons zou willen komen dienen; maar na zoo'n prettige ontvangst, zal zij er wel geen lust in hebben.

— Dat is wat anders, zei de vrouw. Dan mag zij blijven. Ge moet het me maar niet kwalijk nemen, dat ik zoo tegen u uitgevaren ben, maar wij zijn er voor aangesteld om op vreemd volk te passen.

— Ge zijt in uw recht, antwoordde Rosa. Het paste mij niet, geheel alleen in de kamer van vreemde menschen te blijven. Ik hoop dat gij het mij niet kwalijk zult nemen.

Door zoo te spreken had Rosa het hart van de portiersvrouw veroverd. Als men die maar gelijk gaf, kon men het best met haar vinden. De vrouw

noodigde Rosa uit te blijven eten en de kinderen vonden Rosa zoo lief, dat zij haar niet meer wilden laten gaan, en niet anders riepen dan:

— Hier blijven, hier blijven.

— Daar zou ik niets tegen hebben als gij hier wildet blijven en bij mij dienen, zei de vrouw. Een paar dagen geleden, moest ik mijn meid, een onhandig nest, wegzenden.

— Ik wil gaarne bij u dienen, antwoordde Rosa, inwendig juichende van blijdschap. Ik zal mijn best doen om het u naar den zin te maken.

— Dat is dan in orde; maar spreek er eerst over met uw ouders. Als zij het goed vinden kunt gij aanstaanden Zaterdag in mijn dienst komen.

Tevreden keerde Rosa bij Agnes terug.

De zon was reeds ondergegaan, toen de meisjes thuis kwamen. De kolenbrander en zijn vrouw waren recht verblijd, dat de zaak zoo was afge-loopen, maar betreurden het zeer, dat het lieve kind hen nu zoo spoedig zou verlaten.

Weldra, — maar al te gauw voor het goede kolenbrandersgezin, — was de Zaterdag gekomen; Rosa moest Burkhard's vreedzame woning verlaten om in haar dienst te gaan. Diep bewogen en door het geheele gezin vergezeld, verliet zij het huis, waar zij zoo liefderijk was opgenomen. Ze ging voor haar vader!

III.

Rosa beviel de portiersvrouw zeer. Op het eigenlijk kasteel mocht ze niet komen. Daar waren andere bedienden. Wel ging de portier dagelijks over het plein naar het slot, want hij was cipier en moest de gevangenen eten brengen. Er zaten verscheidene mannen in de sombere kelders. De meesten waren boeven, die gestolen of andere misdrijven gepleegd hadden.

Rosa was al maanden bij den portier, zonder kans gezien te hebben haar vader te spreken. Wel hoorde ze nu en dan den portier over Adelbert van Dennenburg praten, en het was altijd met lof.

Op een avond toen de soep voor de gevangenen klaar stond, zei de portier tot Rosa's groote blijdschap:

— Hoor eens, Roosje, morgen ochtend moet ik vroeg op reis voor onzen heer. Ik zal u dus de cellen der gevangenen aanwijzen, dan kunt gij hun het eten brengen, zoolang ik wegblijf. Mijn vrouw heeft geen tijd en nog minder lust ertoe.

De portier ging vooruit met een sleutelbos en Rosa volgde hem met het blad waarop tinnen soepkommen stonden. Haar knieën knikten, terwijl zij zoo door den langen vochtigen gang liep, die naar de cellen leidde. De spijsuitdeeling

was spoedig afgeloopen, want voor elke cel stonden zij maar even stil. De portier maakte een luikje in de deur open, schoof het eten naar binnen, sloot het weer en zoo ging het altijd verder. Bij de laatste cel deed hij evenwel anders: hij opende de deur en zei:

— Hier kunnen wij zonder vrees binnengaan. Ridder van Dennenburg is een braaf man, die niemand kwaad zal doen.

Rosa duizelde toen zij haar vader zag. Bleek en mager, met een langen witten baard kwam hij hun te gemoet. Zijn kleederen waren geheel versleten. Aan zijn rechterbeen sleepte hij een lange keten voort. De cel was afgrijselijk hol. Er hing een vunzige lucht; de muren waren zwart en vochtig en een klein venstertje, dat met stof en vuil bedekt was, liet slechts weinig licht door. Een steen was de eenige zitplaats. Een oude wormstekige bedstede, met stroo gevuld en met een oud stuk tapijt bedekt, strekte den ridder tot slaapplaats.

Vriendelijk groetende gaf hij den portier de hand; deze stelde hem Rosa voor met de woorden:

— Heer ridder, morgen zal mijn dienstmeisje u het eten brengen, want ik moet op reis.

Adelbert herkende zijn dochter niet. Wel dacht hij aan haar, want hij zei:

— Ach, mijn Rosa was van dezelfde grootte

en gestalte. Waar mag zij nu wel wezen, mijn lief kind?

Rosa durfde niets zeggen in bijzijn van den portier. En ze verliet weer de cel.

Na middernacht moest Rosa alweer opstaan, om voor haar meester, die des nachts om twee uur op reis ging, spijs te koken. Pas was de portier vertrokken, of Rosa nam ongemerkt de sleutels van de gevangenis en een lantaarn en ging toen naar haar kamer. Ze bad daar om hulp. Ze haalde uit een kistje den gouden eereketen, die haar vader haar na de overrompeling van Dennenburg gegeven had en stak die in den zak. Zij bedekte de lantaarn met haar voorschot en sloop door de lange donkere gangen naar de cel van haar vader. Zachtjes opende zij de deur, die op hare hengels knarste en trad binnen. De ridder ontwaakte plotseling, richtte zich op en zag haar verbaasd aan.

— Zijt gij het, mijn kind? vroeg hij. Waarom komt ge hier op dit ongewone uur?

— Vergeef mij dat ik u gestoord heb, zei Rosa. Maar ik wilde u spreken. Ik breng u bericht van uw dochter.

— Van mijn Rosa? riep de ridder uit. O, zeg, kent gij haar? Hoe gaat het haar?

— Stel u gerust, ik breng u goede tijdingen. Ik kan u nauwkeurig bericht geven van Rosa. Maar zie eerst eens hier; kent gij dien gouden ketting?

Zoo ja, dan zij 'het u een bewijs, dat ik de waarheid spreek.

— Of ik dien ketting herken! riep de ridder uit. 't Is immers de gouden eereketting dien de keizer mij gaf en die ik mijn Rosa bij het afscheid als gedachtenis gaf! Zeker brengt gij mij nieuws van haar, anders zou zij u dit kostbare stuk niet toevertrouwd hebben.

— Zij heeft het niet aan vreemde handen toevertrouwd, lieve vader, sprak Rosa. Zie mij aan, ik ben uw kind.

Rosa had haar vader eerst willen voorbereiden. Glimlachend hield ze de lantaarn in de hoogte, zoodat het licht haar gezicht bescheen. Zij had op hare kamer eerst de bruine kleur, die haar gezicht bedekte en onkenbaar maakte, afgewasschen, zoo dat zij nu vóór hem stond, schooner en lieflijker dan hij haar ooit gezien had. Zij weende van aandoening.

— Ja, ja, gij zijt mijn lieve dochter, riep Adelbert met blijde ontroering uit.

Achteloos liet hij den gouden keten op den vloer vallen en strekte zijn armen naar haar uit. Rosa kon niet spreken zoo snikte zij. Eerst na geruimen tijd was zij in staat te vertellen, op welke wijze het haar gelukt was hier te komen. Maar haar vader doen vluchten kon ze niet, want ook het portiershuis stond binnen de grachten en de poort. En daar waakte een grimmige knecht. Maar

Rosa zou zoo dikwijls komen als ze kon. Pas tegen den morgen sloop ze heen.

De portier bleef lang weg. En toen hij eindelijk terug keerde, hoorde Rosa, dat de man voor Koenraad bespieder was geweest. 't Werd weer eens oorlog. Koenraad trok met al zijn volk heen, ook de portier moest mee. Een oude slotvoogd waakte over de vrouw van Fichtenburg en de kinderen, en over het kasteel. Nu moest Rosa doorlopend voor het eten der gevangenen zorgen en zag ze veel haar vader. En elken nacht bracht ze een uur in de cel door, om rustig te praten. Dat was voor den armen gevangene een groote troost. Adelbert zei dan dikwijls, dat Rosa geen haat mocht hebben tegen de bewoners van het slot. Rosa toonde weldra dat zij geen haat kende.

Op een schoonen najaarsdag was Thekla, het kindermisje, met Koenraads drie kinderen op 't plein om daar met hen te spelen. De andere bedienden waren op het veld, om den oogst te helpen binnen halen. Op het groote slotplein was een vervaarlijke diepe bron. Een fraai torentje, op zes kolommen rustend, was over den put gebouwd en een grasperk liep er rond. Daar speelden de kinderen. Everhard, een vlug jongentje, zag een vogeltje op den rand van den emmer, die boven den put zweefde en waarmee men, door middel van een katrol welke boven in het

torentje was bevestigd, water ophaalde. Het vogeltje vloog op den bodem van den emmer, waarschijnlijk was er nog wat water in en wilde het diertje drinken.

— Wacht, riep de knaap zijn zusjes toe, ik zal dat vogeltje voor u vangen.

Hij klauterde op den steenen rand van den put en stak den arm uit om den emmer te grijpen. Hij verloor het evenwicht en viel in den put.

Luid jammerden de zusjes, toen zij haar broertje in de diepte zagen verdwijnen. Het kindermeisje, dat stilletjes naar de keuken van het kasteel was gegaan om daar wat te snoepen, kwam op het geschreeuw toegelopen. Doodsbleek keek zij in den put, toen zij vernam wat er gebeurd was. Daar, in die duistere diepte, zag zij 't kind, dat met een pand van zijn jasje aan een ijzeren haak in den muur was blijven hangen. Wat te beginnen? De vrouw des huizes lag ziek te bed. De mannen waren allen op het veld. Sidderend van angst sloeg het meisje de handen boven het hoofd samen en schreeuwde luidkeels om hulp. Rosa kwam op dien noodkreet dadelijk toeschieten. Met wonderlijke tegenwoordigheid van geest had zij onmiddellijk gezien wat hier te doen stond en haar besluit genomen. Moedig stapte zij in den emmer, hield zich stevig aan den ketting vast, en beval toen het kindermeisje haar langzaam te laten zakken.

Een kille huivering overviel de moedige Rosa, toen zij al dieper en dieper neerzonk in den donkeren, vochtigen put. Het werd al donkerder om haar heen, maar eindelijk zag zij den knaap aan den muur hangen, bewegingloos en doodsbleek.

— Halt! riep zij zoo hard zij kon, en de emmer bleef stil hangen.

Het was een hoogst gevaarlijke arbeid, het kind van den haak los te maken. Zij had slechts één arm tot hare beschikking om dit te doen, want met den anderen moest zij zich aan den ketting vasthouden om niet in de diepte neer te storten. Het gelukte haar toch den knaap op den arm te nemen. Zij riep Thekla toe den emmer weer op te halen. Nu zweefde zij met haar kostbaren last weer naar de hoogte en zag weldra het heerlijke zonlicht.

De jammerkreten harer kinderen hoorende, had de zieke moeder het bed verlaten en was naar het venster gegaan om te zien wat er gebeurde. Met doodeliijken schrik ontwaarde zij het gevaar waarin haar zoon had verkeerd. Maar hoe verblijd was ze nu zij Rosa met den knaap in de armen, bemerkte.

Rosa moest nu in het kasteel komen. De vrouw van Fichtenburg dankte haar hartelijk en wilde ze in dienst nemen voor de kinderen. Maar Rosa bleef liever bij de portiersvrouw; ge begrijpt waarom. Ze sprak ten beste voor het kinder-

meisje, dat dan toch mocht blijven. Elken dag ontmoette Rosa de kinderen. En van de slotvrouw kreeg ze veel versnaperingen. Deze bracht ze aan haar vader, wien ze ook beter beddegoed had bezorgd en schoon linnen.

Doch haar nachtelijke bezoeken werden opgemerkt door een knecht, die het aan de slotvrouw ging verklappen. Zou Rosa de gevangenen willen helpen ontvluchten? De vrouw kon geen kwaad van het goede meisje denken. Ze zou Rosa bespieden. En in den nacht sloop ze naar de kelders. Ze zag licht uit een cel en hoorde stemmen. Ze luisterde.

Rosa sprak over de goedheid van de kasteelvrouw en zei:

— Ik zou mij aan haar bekend moeten maken, en zeggen, dat ik uwe dochter ben. Zij zou de beste voorspraak voor u zijn bij Koenraad.

— Dat geloof ik niet, sprak Adelbert. Al is de goede dame zachtzinnig en liefdeijk, Koenraad is onbuigzaam en hardvochtig en haat mij te zeer om mij vrij te laten.

— Maar als hij verneemt, dat uw dochter zijn zoon gered heeft, dan denk ik toch wel, dat hij u niet in de gevangenis zal laten; ik zal mij aan zijn voeten werpen en niet opstaan voor hij mij verhoord heeft.

— Dat zal wel tevergeefs zijn, lieve dochter. Zijn haat tegen mij is te diep ingeworteld om

dien ineens te laten varen. Wacht nog, we zullen zien, wat er verder gebeurt.

De vrouw van Fichtenburg had genoeg gehoord. Zij spoedde zich terug naar haar kamer en de gedachte aan hetgeen zij vernomen had, belette haar te slapen. Zij bewonderde de merkwaardige kinderlijke liefde van Rosa, en was diep bedroefd over het onverdiende lijden van haar en haar vader.

Nu was Rosa's gedrag opgehelderd. Om haar vader te kunnen bijstaan had de freule van Denenburg zich in de kleederen van een kolenbrandersmeisje gestoken, en de aangeboden verbetering van haren toestand geweigerd, om in zijne nabijheid te kunnen blijven. Al wat zij Rosa ooit had gegeven, vruchten en andere versnaperingen had het meisje zorgvuldig voor haar vader bespaard en bovendien haar eigen leven gewaagd om den zoon van zijn grootsten vijand te redden!

— Ach, dat ik die goede menschen toch weer gelukkig mocht zien en hun al hun have en goed kon teruggeven! zuchtte de vrouw. Maar de oude slotvoogd zou toch niet naar mijn bevelen luisteren en alleen die van zijn heer volgen; ook zou Koenraad het mij nooit vergeven, wanneer ik Adelbert zonder zijn vergunning vrij liet. Ik moet dus wachten tot mijn man thuis komt; maar dan zal ik ook alles in het werk stellen om genade voor den braven Adelbert te verkrijgen.

Toen Rosa den volgenden dag bij de burcht-vrouw kwam, zei deze:

— Ik weet, dat gij den ridder, die hier in den kerker zit, veel goed doet en hem alle versnaperingen brengt, die voor u zelve bestemd zijn. Dat vind ik zeer goedhartig van u, en daarom zal ik u helpen. Van nu af zult gij alle dagen eten en drinken voor hem bij mij komen halen.

De goede vrouw hield haar woord. Zij voorzag Rosa nu dagelijks van het beste, wat haar keuken en kelder opleverden.

Intusschen keerde Koenraad terug.

Onder trompetgeschal trok de stoet de met groen getooide poort binnen. Koenraad ging nu met de voornaamsten van den stoet naar de ridderzaal, waar zijn vrouw en kinderen hem wachtten. Hier vertelde de moeder het gevaar waarin hun eenig zoontje verkeerd had en de wonderbare redding. Zij haalde het jasje, dat het knaapje op dien dag droeg, te voorschijn en toonde de scheur die de ijzeren haak in de put er in gemaakt had.

— Waarlijk, sprak Koenraad, het scheelde maar weinig of wij hadden u verloren, lieve Everhard; wat een vreeselijk ongeluk is ons toch bespaard! Dat arme meisje heeft een heldendaad verricht, die ik mijn leven lang niet vergeten zal. Welke belooning hebt gij het moedige meisje geschonken? vroeg hij aan zijn vrouw.

— Ik wilde dit aan u overlaten, antwoordde zij.

— Laat het heldhaftige meisje hier komen, zei Koenraad getroffen.

Bescheiden trad Rosa de zaal binnen, door den ridder met hartelijkheid begroet.

— Welkom! edel meisje, riep hij uit. Gij heldhaftige redster van mijn zoon! Ik heb een groote schuld aan u af te doen, want zonder u zou mijn kleine Everhard verdronken zijn. Vraag wat gij wilt, ge zult het hebben. Ik zweer het u op mijn eerewoord als ridder, al vroeg gij een van mijn kasteelen, Dennenburg of Fichtenburg, ik zou het u afstaan!

Bedaard en met waardigheid antwoordde Rosa:

— Heer ridder, gij hebt daar een groot woord gesproken en deze dappere ridders zijn er getuigen van. Nu moogt gij mij zelfs de grootste gunst niet weigeren, waarom ik u zou kunnen verzoeken. Maar ik wil geen gunst vragen, alleen om hetgeen mij toekomt en gerechtigheid vraag ik. Geef mij mijn vader terug, met al hetgeen gij hem hebt afgenomen!

— Hoe? Wat zegt gij? vroeg Koenraad verwonderd. Ik zou u uw vader afgenomen, u beroofd hebben? En wie is uw vader?

— Adelbert van Dennenburg is mijn vader en

ik ben zijn dochter Rosa, antwoordde zij. Sta mijne bede toe; hij lijdt onschuldig.

Alle aanwezigen stonden verstomd, en Koenraad was als door den bliksem getroffen.

De aanwezigen ontstelden toen zij zagen hoe de ridder plotseling veranderd was. Somber zwijgend stond hij daar en scheen nauwelijks acht te slaan op de woorden zijner vrouw, die voor Rosa en Adelbert sprak.

Met sombere, verdrietige stem zei Koenraad daarop:

— Den Dennenburg met al wat er bij behoort mag Rosa terugnemen, maar haar vader kan ik niet vrij geven.

Nu nam zijn brave vrouw haar zoontje Everhard bij de hand en riep diep bewogen uit:

— Kniel met mij voor uw vader neer en spreek mijn woorden na.

De kleine Everhard zag dat zijn moeder weende en dat ook Rosa, die hij zoo lief had, de tranen in de oogen stonden. Hoewel hij nog te jong was, om de zaak geheel te begrijpen, beseftte hij toch dat het er om te doen was, iets van zijn vader te verkrijgen. Hij knielde dus voor den ridder neer, vouwde de kleine handjes en sprak met zijn zacht kinderstemmetje de woorden na, die zijn moeder hem voorzeide:

— Lieve vader, ik bid u, doe wat Rosa, die mij het leven redde, u vraagt en bedenk u niet zoo

lang. Had zij zich ook zoo lang bedacht, toen ik in den put hing, dan lag ik al lang in mijn graf; geef Rosa's vader vrij, zooals zij uw zoon bevrijd heeft. Zij heeft toen haar eigen leven gewaagd. Waarom wilt gij nu ook niet een offer brengen?

— Houd op! Het is genoeg, riep Koenraad, die nu moeite had zijn tranen te bedwingen. Freule Rosa, ik laat uw vader vrij, Dennenburg met al wat er bij behoort geef ik hem terug. Neen, een man die zulk een brave dochter groot bracht en haar tot zulke grootmoedige daden aanspoorde, kan niet slecht zijn. Ik heb hem miskend en onrecht gedaan!

Zijn vrouw viel hem om den hals en noemde dit uur het gelukkigste van haar leven. Rosa kuste zijne hand en bedankte hem duizendmaal. Al de aanwezigen waren aangedaan.

De vrouw van Fichtenburg meende dat het beter zou zijn, dat Rosa eerst haar armoedige kleeren voor betere verwisselde en dit keurde de ridder ook zeer goed. De dame nam Rosa mede naar haar kamer waar zij reeds lang te voren kleeren had gereed gelegd, zooals de adellijke freules ze in dien tijd droegen, want zij had er op gerekend, dat dit blijde oogenblik zou komen.

Rosa zag er onbeschrijfelijk schoon uit in haar prachtige kleeding. De vrouwe kuste haar op 't blanke voorhoofd en geleidde haar toen door de benedengangen van het kasteel naar de gevangene-

nis. Rosa opende haastig de deur der cel en riep:

— Lieve vader, de Hemel zij dank, gij zijt vrij!

Maar zij verstomde toen zij haar vader zag; hij stond daar in sierlijk gewaad en met de twee ridders, die Rosa's voorspraak waren geweest naast zich. Zij hadden zich gehaast hem zijn bevrijding te gaan aankondigen, terwijl Rosa andere kleederen aantrok. Tegelijk hadden zij hem behoorlijke kleederen gebracht en hem geholpen die aan te doen.

Adelbert omhelsde zijn dochter en zij dankten samen God, die de kinderlijke liefde had gezegend en Rosa's opofferingen zoo rijkelijk beloonde.

— De zege, die gij behaald hebt, zei Adelbert, is meer waard dan wanneer gij Koenraad in een tweegevecht hadt overwonnen. Nu hebt gij door uw edelmoedig gedrag en uw brave daad zijn hart veranderd.

Doch juist ging de deur open en Koenraad stond daar. Adelbert ging hem te gemoet en bood hem ridderlijk de rechterhand aan. De twee gewezen vijanden omhelsden elkaar en zwoeren elkaar vriendschap tot in den dood.

Deze schoone dag werd besloten door een feestmaal voor allen, die op het kasteel waren. Koenraad, die zich nog nooit zoo gelukkig en te-

vreden gevoeld had, bekende, dat hij nu pas de overtuiging had verkregen, dat haat en vijandschap het werk des duivels zijn en dat de liefde en de vriendschap van God komen.

De portiersvrouw wist niet, wat ze hoorde. Ze had een freule tot meid gehad. Buigend trad ze vóór Rosa en vroeg vergiffenis over al de leelijke woorden, die ze gesproken had.

— Daar wil ik niet meer aan denken, zei Rosa. Maar wees voortaan vriendelijk, ook tot de armsten.

Koenraad liet de bezittingen van Adelbert naar Dennenburg terug voeren. En wat de soldaten verkocht hadden, deed hij vervangen.

De Dennenburg werd geheel in orde gebracht.

Adelbert en Rosa bleven eenige weken bij Koenraad. Toen reden ze naar Dennenburg.

Daar in den omtrek was het goede nieuws al bekend. En het volk liep samen om Adelbert en zijn dochter toe te juichen.

Burkhard, zijn vrouw en Anes kwamen eveneens. Adelbert dankte hun innig voor al de goede zorgen aan Rosa bewezen. De eenvoudige menschen moesten op den Dennenburg blijven wonen.

Het verhaal van Rosa's kinderliefde werd wijd en zijd bekend.

Eenige jaren later trouwde Rosa met een braven ridder.

Koenraad van Fichtenburg was geheel veranderd. Hij herstelde veel kwaad, door hem vroeger verricht.

Adelbert's cel liet hij verbouwen tot een kapel, ter herinnering aan Rosa's kinderliefde.

En na eeuwen vertelt men nog gaarne de geschiedenis van het edel meisje.

EINDE.